

Handling 2024 nr 190

Yttrande över motion av Axel Josefson (M), Martin Wannholt (D), Axel Darvik (L) och Elisabet Lann (KD) om att uppdatera Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram

Till Göteborgs kommunfullmäktige

Kommunstyrelsens förslag

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar:

Den av Axel Josefson, Martin Wannholt, Axel Darvik och Elisabet Lann väckta motionen avslås.

Vid behandling av ärendet i kommunstyrelsen förekom skiljaktiga meningar:

Axel Josefson (M) yrkade att motionen skulle tillstyrkas.

Jörgen Fogelklou (SD) yrkade bifall till yrkande från SD den 4 oktober 2024.

Karin Pleijel (MP) yrkade att motionen skulle avstyrkas samt avslag på yrkande från SD den 4 oktober 2024.

Kommunstyrelsen beslutade utan omröstning att avstyrka motionen.

Representanterna från MP, S och V antecknade som yttrande en skrivelse från den 23 september 2024.

Representanterna från M, D, L och KD antecknade som yttrande en skrivelse från den 24 september 2024.

Emmyly Bönfors (C) antecknade som yttrande en skrivelse från den 1 oktober 2024.

Göteborg den 9 oktober 2024

Göteborgs kommunstyrelse

Jonas Attenius

Lina Isaksson

Yttrande

Centerpartiet

2024-10-01

35

Yttrande avseende Motion av Axel Josefson (M), Martin Wannholt (D), Axel Darvik (L) och Elisabet Lann (KD) om att uppdatera Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram

När ärendet når kommunfullmäktige avser Centerpartiet att lägga följande yrkande:

Förslag till beslut

I Kommunfullmäktige:

1. Punkt d. i motionen bifalls.
2. I övrigt avslås motionen.

Yrkandet

Miljö- och klimatprogrammet togs fram under det förra Alliansstyret och röstades igenom av en bred majoritet partier. Programmet är framtaget utifrån Parisavtalets mål att begränsa den globala uppvärmningen till 1,5 grader, men berör inte enbart klimatmål utan även de lokala miljövärden som staden vill värna eller tillskapa.

Nu föreslår Moderaterna, Demokraterna, Liberalerna och Kristdemokraterna att målen ska skrotas och i stället ersättas av nya mål som harmoniserar med de nationella klimatmålen och målen för EU:s fit for 55. Gissningsvis har motionärerna hämtat inspiration från regeringens utredare John Hassler som föreslog att Sveriges transportpolitiska mål till 2030 skulle slopas eftersom det saknade tydlig koppling till EU:s klimatmål. I stället föreslog Hassler ett elektrifieringsmål. Vi ser flera problem med att ändra målen i miljö- och klimatprogrammet.

För det första fyller lokala mål en funktion. Det ska dock nämnas att det finns en rimlig teoretisk invändning mot lokala mål då de kan leda till suboptimerade åtgärder och styrning. Utifrån klimatnytta- och ett samhällsekonomiskt perspektiv är globala utsläppshandelssystem och koldioxidskatter absolut mest effektivt för att minska koldioxidutsläpp. När utsläppens externa kostnader¹ återspeglas i priserna skapas tydligaste incitamenten för företag och konsumenter att ersätta varor och tjänster som bidrar till koldioxidutsläpp. Problemet med invändningen mot lokala mål är dock att det idag saknas en global koldioxidskatt och det utsläppshandelssystem som EU tillämpar omfattar enbart en del av utsläppen. Därför blir invändningen främst teoretisk och i väntan på ett heltäckande globalt system behövs lokala och nationella styrmedel.

¹ Externa kostnader är kostnaden som inte belastar den som producerar eller konsumerar en vara, utan samhället och skattebetalarna, exempelvis samhällskostnaden för luftföroreningar.

För det andra skulle det undergräva stadens långsiktiga miljö- och klimatarbete och leda till en ryckighet i insatserna. Detta ser vi nu på nationell nivå, när regeringspartierna tvärvänt i flera väsentliga områden som det tidigare funnits en bred enighet om, exempelvis reduktionsplikt, skatt på fossila drivmedel och reformerat reseavdrag. Detta har lett till att Sverige på mycket kort tid kraftigt ökat utsläppen. Och som regeringens utredare Hassler påpekat, är klimatutsläppen långsmed vägen mot målen mycket viktiga, eftersom ju mer koldioxid vi har hunnit släppa ut när utsläppen väl är på noll, desto högre blir den globala medeltemperaturen för lång tid framöver. Det talar för att fokus inte enbart kan ligga på det årtal som vi som stad eller nation ska nå netto noll utsläpp. Politiken behöver också orka stå fast vid en långsiktig strategi som inte ökar våra utsläpp i närtid.

För det tredje så är handlar Göteborgs miljö- och klimatprogram inte enbart om koldioxidutsläpp utan tar sin utgångspunkt lika mycket i den lokala miljön. Och eftersom programmet är framtaget som en helhet skulle en skrotning av målen vara olycklig för det strategiska miljöarbetet, även om syftet från motionärerna verkar vara att justera klimatmålen. Om vi sänker våra ambitioner i klimatarbetet så att de går mer i linje med regeringens nationella politik, kommer det även få effekt på miljöarbetet. Detta eftersom typiska klimatåtgärder såsom fossilfria transporter och minskat vägtrafikarbete även leder till bättre miljö, såsom minskat buller, bättre biologisk mångfald, renare luft och andra typiska miljösmål som programmet omfattar. Att klimatmål och lokala miljösmål hänger ihop talar också för att en kommun inte enbart kan synkronisera sina mål utifrån globala klimatmål, utan måste väga in behov av lokala miljönyttor, vilket Göteborg gjort.

För det fjärde anser Centerpartiet att det är logiskt och försvarbart att större städer har mer ambitiösa klimatmål än övriga landet. Syftet med motionen är att lägga stadens arbete på en synkroniserad nivå med det nationella/globala. I praktiken hade det inneburit ett slags lägstanivå. Göteborg har tillsammans med andra större städer en mycket större möjlighet att ställa om vårt resmönster än Sveriges landsbygd.

För det femte har motionärerna visserligen rimliga invändningar mot att det finns målsättningar inom programmet där Göteborgs stad har bristande rådighet. Vår bedömning är dock att staden inte lägger ned omfattande resurser på områden där staden saknar rådighet, exempelvis raffinaderierna. Att målen berör raffinaderierna ger dock staden mandat att bistå näringslivet, inom ramen för den kommunala kompetensen, om det uppstår en investeringsvilja att ställa om produktionen. Tyvärr har regeringens bränslepolitik slagit undan benen för industrins pågående omställning.

Vidare vill vi uttrycka vår oro över att den breda uppslutning bakom Göteborgs miljö- och klimatmål som fanns knappt ett par år sedan nu är borta. Näringslivets investeringsvilja i den gröna omställningen påverkas till stor del av politisk osäkerhet och ryckighet då det utgör en marknadsrisk. Göteborgssamhället hade behövt den långsiktighet i miljö- och klimatarbetet som rådde under förra mandatperioden. En långsiktig strategi är inte minst viktigt mot bakgrund av de investeringarna som görs inom fordons- och batteriindustrin i Västsverige.

Avslutningsvis instämmer vi dock med motionärerna och vill bifalla punkten d. om att data i staden och verksamheterna ska användas och digitaliseras på ett sätt som skapar snabb och kostnadseffektiv transparens i klimatarbetet.

Yttrande

Moderaterna, Demokraterna, Liberalerna,
Kristdemokraterna

2024-09-24

Ärende 14, SLK-2024-00189

Yttrande angående Motion av Axel Josefson (M), Martin Wannholt (D), Axel Darvik (L) och Elisabet Lann (KD) om att uppdatera Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram

Yttrandet

Stadsledningskontoret och framför allt Miljöförvaltningen har skrivit gedigna tjänsteutlåtanden som ger en god sammanställning och överblick över miljö- och klimatarbetet inom Göteborgs Stad, nationellt och på EU-nivå. Det bekräftar behovet av en uppdatering av i Miljö- och klimatprogrammet för att åstadkomma bättre resultat i klimatarbetet. Det är glädjande att Miljöförvaltningen i sin bedömning instämmer i behovet av ökad digitalisering i hanteringen av klimatrelaterade data.

Miljöförvaltningen beskriver att motionens förslag till beslut skulle kunna omhändertas i det ordinarie uppdateringsarbetet som förväntas nå kommunstyrelsen under slutet av våren 2025. Samtidigt, med tanke på att uppföljningen av Miljö- och klimatprogrammet visar att med nuvarande arbetssätt och planer kommer de uppsatta klimatmålen inte att nå så är en tidigarelagd justering av programmet och hur staden arbetar för att nå uppsatta mål önskvärd. Inte minst kan utsläppen inom ETS omgående särskiljas i det övergripande målet och särredovisas i uppföljningen. Det ger bättre förutsättningar för att Göteborgs Stad fokuserar på rätt saker i klimatarbetet.

Gällande motionens önskan om ökad harmonisering mot nationella mål och Fit for 55 så konstaterar Miljöförvaltningen att stadens mål inte går emot dessa mål och planer, men det är inte det samma som att de är harmoniserade. En ökad *synkronisering* är avgörande för att Göteborgs Stad ska lägga resurser på rätt åtgärder med rätt verktyg i rätt tid. Till exempel drivs en stor del av industrins omställning effektivt av EU:s system för handel med utsläppsrätter. Det är då inte självklart att Göteborgs Stad ska prioritera omfattande resurser inom samma område med sämre verktyg i handen. Resurser ska snarare styras till områden där staden har rådighet och där åtgärderna gör stor skillnad. Samtidigt är det förstås viktigt att Göteborgs Stad underlättar för och inte hindrar den omställning som drivs framgångsrikt av genom utsläppsrätterna.

Gällande motionens önskan om tydligare uppdelning av målen med avseende på rådighet så tydliggörs att det övergripande målet innefattar stora delar där Göteborgs Stad inte har direkt eller ens indirekt rådighet. Förvaltningen konstaterar att det område där stadens rådighet är mest begränsad är just den del av industrins utsläpp som täcks av EU:s system för handel med utsläppsrätter. Det ger en svag koppling mellan Göteborgs Stads åtgärder och utvecklingen för att nå målet. Förvaltningen beskriver att ett möjligt sätt för staden att förtydliga sin mer begränsade rådighet för utsläppen inom ETS vore att komplettera indikatorerna för målen med en särredovisning av dessa utsläpp. Det är ett bra förslag och en lämplig justering av Miljö- och klimatprogrammet som kan införas omgående.

Med anledning av detta ska motionen bifallas.

Yttrande

Miljöpartiet, Socialdemokraterna och Vänsterpartiet

2024-09-23

Yttrande angående – Motion av Axel Josefson (M), Martin Wannholt (D), Axel Darvik (L) och Elisabet Lann (KD) om att uppdatera Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram

Yttrandet

Göteborgs rödgröna styre ser det som ytterst problematiskt att de lokala högerpartierna försöker sänka stadens ambitionsnivå för miljö- och klimatarbetet, i likhet med vad regeringen har gjort nationellt.

Miljö- och klimatnämnden avstyrkte samtliga beslutssatser i motionen utöver beslutssats d, där nämnden bedömer att det återstår mycket arbete för att tillgängliggöra och nyttogöra klimat- och miljödata i staden. Att tillgängliggöra klimat- och miljödata är ett viktigt verktyg för stadens fortsatta miljö- och klimatarbete, men som vi anser bör hanteras inom budgetprocessen. Därmed avstyrker vi motionen i sin helhet.

Yrkande
2024-10-04

SLK-2024-00189

Yrkande angående Motion av Axel Josefson (M), Martin Wannholt (D), Axel Darvik (L) och Elisabet Lann (KD) om att uppdatera Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen och kommunfullmäktige:

1. Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram revideras för att slopa de nuvarande kommunala klimatmålen och istället fokusera på de delar av EU och nationella mål som faller inom stadens faktiska rådighet.
2. Resurserna från nuvarande programmet omfördelas till åtgärder som kan ge direkt och konkret effekt för invånarna, såsom förbättring av luftkvalitet, vattenvård och grönområden, vilka ligger inom stadens rådighet och där verklig miljöpåverkan kan uppnås.
3. Anse motionen besvarad.

Yrkandet

Sverigedemokraterna har varit tydliga med att de inte ställer sig bakom EU "Fit for 55"-initiativ i dess helhet, särskilt när det gäller klimatåtgärder som går utanför vad Göteborg har rådighet över samt de oviktade lagförändringar som paketet medför. Att ha överambitiösa klimatmål på lokal nivå riskerar att leda till ineffektiva insatser och slöseri med resurser. Göteborgs stad bör enbart fokusera på de delar av EU och Sveriges nationella mål som staden har direkt kontroll över, vilket inkluderar miljörelaterade områden som luftkvalitet, vattenvård och hanteringen av grönområden.

Göteborgs nuvarande klimatmål är ambitiösa, men många av dem är symbolpolitiska och ineffektiva. Enligt Klimatrådets rapport saknar staden rådighet över många av de faktorer som påverkar måluppfyllelsen, exempelvis utsläpp från raffinaderier och tung industri som regleras på nationell och europeisk nivå genom EU system för handel med

utsläppsrätter (EU ETS). Detta innebär att lokala åtgärder, hur ambitiösa de än må vara, inte kan påverka dessa utsläpp på ett meningsfullt sätt.

Sverigedemokraterna, i likhet med M, D, L och KD, anser att harmonisering med nationella och EU-mål inte innebär att staden ska införa strängare krav än vad som krävs. Harmonisering bör förstås som en anpassning till överordnade mål, inte som en möjlighet att skapa fler och hårdare regler på lokal nivå. Det kan leda till dubbelreglering där både byggnads- och transportsektorerna belastas med flera lager av krav som kommer slå hårt mot vår lokala ekonomi.

Ännu en fördel med att skrota Göteborgs lokala klimatmål är att det skulle minska den administrativa bördan och göra stadens miljöpolitik mer fokuserad. Effekterna av det rödgröna miljö- och klimatprogram som implementerats i staden idag har gett mer byråkratiska lager snarare än verkliga effekter. Vi ser inte heller anledning att särredovisa utsläpp från sektorer där vi redan har konstaterat att staden saknar kontroll, som till exempel industriella utsläpp under EU utsläppshandelssystem. Även detta leder bara till mer administrativt arbete utan att bidra till effektiva åtgärder. Detta självverkännande om bristen på rådighet gör det ologiskt att belasta kommunen med ytterligare byråkrati för symboliska mål.

Sverigedemokraterna varnar också för politiken kring "gröna bubblor," där stora investeringar görs på ny teknologi utan att långsiktiga risker är ordentligt utredda. Några exempel är Northvolt, som har fått massiva investeringar och EU-stöd för att tillverka batterier till elbilar inom ramen för Fit for 55 samt GoBiGas satsning på biogas där båda projekten sett svårigheter vid realisering. Sådana projekt, som ofta hyllas som lösningar på klimatutmaningar, kan när de misslyckas leda till stora ekonomiska förluster och miljömässiga bakslag, vilket underminerar klimatpolitikens trovärdighet. För Göteborg, som ofta blickar mot liknande gröna omställningsprojekt, är detta en varning för att undvika överambitiösa klimatmål som riskerar att skapa liknande problem.

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2024-08-21

Ärendenummer SLK-2024-00189

Handläggare

Hedwig Andrén Gustafson

Telefon: 031-368 02 33

E-post: hedwig.andren@stadshuset.goteborg.se

Motion av Axel Josefson (M), Martin Wannholt (D), Axel Darvik (L) och Elisabet Lann (KD) om att uppdatera Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram

Motionen

Axel Josefson (M), Martin Wannholt (D), Axel Darvik (L) och Elisabet Lann (KD) föreslår till kommunfullmäktige att kommunstyrelsen får i uppdrag att, i samverkan med miljö- och klimatnämnden, uppdatera Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram 2021-2030 så att:

- klimatmålen harmoniserar med de nationella målen och EU:s fit for 55,
- klimatmålen kategoriseras utifrån Göteborgs Stads rådighet över utvecklingen,
- klimatmålen formuleras på ett sådant sätt att de skapar förutsättningar för näringslivets omställning och att utsläpp inte förflyttas till andra platser, samt att
- data som finns tillgänglig i staden och verksamheterna ska användas och digitaliseras på ett sätt som skapar snabb och kostnadseffektiv transparens i klimatarbetet.

Motionärerna vill att Göteborg ska vara en stad som driver ett faktabaserat och konstruktivt miljö- och klimatarbete. De vägar som väljs ska skapa omställning utan att skapa inlåsnings effekter som hindrar uppfyllnad av framtida mål och lagkrav eller ny teknik och nya lösningar. Motionärerna anser att staden behöver arbeta på nya sätt för att åstadkomma resultat i klimatarbetet.

Remissinstanser

Motionen har remitterats för yttrande till miljö- och klimatnämnden samt Business Region Göteborg AB. Remissinstansernas beslut redovisas i nedanstående tabell. Remissyttrandena i sin helhet finns som bilagor till detta ärende.

Remissinstans	Beslut
Miljö- och klimatnämnden	Avstyrker punkterna a, b och c. Tillstyrker punkten d. Översänder förvaltningens tjänsteutlåtande som eget yttrande.

Business Region Göteborg AB	Tillstyrker i delar.
-----------------------------	----------------------

Remissinstansernas överväganden

Miljö- och klimatnämnden framhåller att miljö- och klimatprogrammet:

- a. harmoniserar med de nationella målen och EU:s fit for 55,
- b. kategoriseras utifrån Göteborgs Stads rådighet över utvecklingen,
- c. formuleras på ett sådant sätt att de skapar förutsättningar för näringslivets omställning och att utsläpp inte förflyttas till andra platser.

Gällande yrkande d bedömer nämnden att det återstår mycket arbete för att tillgängliggöra och nyttogöra klimat- och miljödata i staden.

Business Region Göteborg AB vill tydliggöra behovet av att Göteborg bibehåller en hög ambition om att vara en föregångare på miljö- och klimatområdet. Tydliga och långsiktiga mål är viktiga för att näringslivet ska våga agera i omställningen. Göteborgs Stad bör i nuläget lägga sitt fokus på att öka takten och genomförandet i omställningen och underlätta för näringslivet att använda omställningen lokalt till att öka näringslivets konkurrensfördelar globalt. Den gröna omställningen handlar inte enbart om minskade klimatutsläpp utan kan även ha potential till jobbskapande inom flera områden. Det handlar både om direkt anställda i satsningar som ny batterifabrik och indirekt anställda. Flera av de arbetstillfällen som skapas finns i yrken som kan vara insteg på arbetsmarknaden för unga eller för personer som idag har svårt att etablera sig på arbetsmarknaden.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Genom att tillgängliggöra klimatdata och synliggöra nuvarande och framtida utsläpp av växthusgaser ökar stadens möjlighet att göra rätt avvägningar och prioriteringar när det gäller kommande åtgärder och investeringar som påverkar utsläpp av växthusgaser.

Digitaliserade informationsflöden och lämplig hantering av miljödata kan minska de administrativa kostnaderna i samband med inhämtning av underlag, rapportering och analys. På kort sikt kan det innebära ökade resurser och uppstartskostnader.

Näringslivets förmåga att klara av omställningen är avgörande för att bibehålla ett starkt näringsliv i Göteborg och för att det ska kunna växa. Långsiktiga och tydliga regler och direktiv från samhället är viktigt för att näringslivet ska kunna göra nödvändiga investeringar. Omställning är en avgörande fråga för att lyckas behålla existerande jobb och skapa jobb i linje med stadens mål om minst 120 000 fler jobb (2016 till 2035).

Bedömning ur ekologisk dimension

Parisavtalets mål

I miljö- och klimatprogrammet finns ett klimatmål som omfattar hela Göteborg (samhället inklusive Göteborgs Stad) och fyra delmål för klimatet som fokuserar på de områden där Göteborg Stad har större rådighet och ansvar. Klimatmålen i programmet formulerades med utgångspunkt från bland annat uppdraget att revidera Göteborgs klimatstrategiska program utifrån målet om 1,5-graders uppvärmning. Målet om 1,5 graders uppvärmning är en hänvisning till Parisavtalets mål att begränsa den globala uppvärmningen till 1,5 grader. EU-kommissionen arbetar nu med ett förslag på EU:s kommande klimatmål för 2040 - där kommissionens rekommendation om minskningar av utsläpp är i linje med Parisavtalets mål om att begränsa uppvärmningen till 1,5 grader.

Göteborgs Stads åtaganden

Göteborgs Stad deltar i ett antal samarbeten där staden gjort åtaganden eller uttryckt ambitioner om minskade klimatavtryck.

”Klimat 2030 – Västra Götaland ställer om” är en kraftsamling som drivs av Västra Götalandsregionen och Länsstyrelsen i Västra Götalands län, i samverkan med många andra aktörer. Göteborgs Stad är ansluten till kraftsamlingen, vilket innebär att staden ställt sig bakom och lovat att bidra till klimatmålet att den västsvenska ekonomin ska vara fossilberoende till år 2030. Som ett led i kraftsamlingen har Göteborgs Stad även gjort ett antal klimatlöften.

Stadens klimatmål finns även inkluderade som åtaganden i det nationella klimatkontraktet som staden har undertecknat vid fyra tillfällen.

Utifrån ett uppdrag i stadens budget 2021 har miljö- och klimatnämnden arbetat för att Göteborg ska bli en av EU:s 100 klimatneutrala städer inom ramen för Horizon Europé – vilket Göteborgs Stad efter ansökan har blivit. Nästa steg för Göteborgs Stad och övriga städer har varit att teckna ett internationellt klimatkontrakt med EU kommissionen, ett så kallat ”climate city contract” och få det godkänt genom en så kallad ”mission label”. Staden har nu skickat in sitt förslag till klimatkontrakt, där det beskrivs hur staden kan minska utsläppen med minst 80 procent till 2030.

Göteborgs Stad har sedan år 2008 varit en del av borgmästaravtalet (Covenant of Mayors, CoM). Borgmästaravtalet är ett avtal för kommuner inom EU som vill gå längre i sitt klimatarbete än EU:s mål. Under hösten 2022 signerade Göteborgs Stad den nya versionen av avtalet som innebär att staden ska vara helt klimatneutral senast 2050.

Bedömning ur social dimension

Att synliggöra arbetet med klimatomställningen genom att tillgängliggöra klimatdata skapar bättre förutsättningar för att medborgarna och andra ska kunna ta del av vad staden gör, tydligare se hur de själva kan bidra och vara en del av stadens omställningsarbete.

Vidare är målsättningen med det arbetet att bättre synliggöra vem eller vilka som har stor påverkan på utsläpp av växthusgaser och genom detta skapa förutsättningar för att säkerställa dels effekt dels ett rättviseperspektiv i omställningsarbetet.

Den gröna omställningen handlar inte enbart om minskade klimatutsläpp utan kan även ha potential till jobbskapande inom flera områden.

Det handlar både om direkt anställda i satsningar som ny batterifabrik och indirekt anställda. Flera av de arbetstillfällena som skapas finns i yrken som kan vara inesteg på arbetsmarknaden för unga eller för personer som idag har svårt att etablera sig på arbetsmarknaden.

Jonas Kinnander

Eva Hessman

Direktör Ärende och utredning

Stadsdirektör

Bilagor som utgör beslutsunderlag

1. Motionen
2. Miljö- och klimatnämndens handlingar 2024-05-21 § 86
3. Business Region Göteborg AB: handlingar 2024-04-23 § 58

Handling 2024 nr 18

Motion av Axel Josefson (M), Martin Wannholt (D), Axel Darvik (L) och Elisabet Lann (KD) om att uppdatera Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram

Vi vill att Göteborg ska vara en stad som driver ett faktabaserat och konstruktivt miljö- och klimatarbete. De vägar som väljs ska skapa omställning utan att skapa inlåsnings effekter som hindrar uppfyllnad av framtida mål och lagkrav eller ny teknik och nya lösningar. Idag ser vi att vi behöver arbeta på nya sätt för att åstadkomma resultat i klimatarbetet.

Vi vill se måluppfyllnad både nu och i framtiden, stötta tekniklösningar som ger klimatneutralitet, ökad livskvalitet, ett hållbart samhälle och stötta aktiviteter som gör att fler väljer att ta ansvar där de kan ta ansvar.

Göteborgs Stad var tidigt ute med offensiva klimatmål för att nå en klimatneutral stad. Stora delar av Göteborgs näringsliv är i full gång med omställningen mot minskade utsläpp och fossilfrihet och Göteborgs Stad arbetar i samma riktning. Under förra mandatperioden antogs Miljö- och klimatprogrammet i bred enighet och Klimatrådet med extern forskarkompetens inrättades för att få förslag på genomförbara åtgärder.

Sverige har nu beslutat att anpassa sina klimatmål till EU:s mål Fit for 55. EU skapar nu verktyg och lagstiftning som hjälper verksamheter att nå målen. För att säkra effektivare arbete och skapa trovärdighet i det lokala klimatarbetet, ser vi ett behov av att uppdatera stadens klimatmål och arbete så att det är synkroniserat med de nationella målen och EU:s krav och mål.

Under 2023 publicerades första rapporten från Klimatrådet där de granskat arbetet mot stadens klimatmål och ger förslag på åtgärder. Rapporten indikerar att staden inte kommer nå klimatmålen med nuvarande arbetsätt och planer. De beskriver också att Göteborgs Stad inte har direkt rådighet att ändra på allt som uppfattas som del i nuvarande mål. Till exempel står raffinaderierna för ca 50% av de territoriella utsläppen men Göteborgs Stad har varken direkt eller indirekt rådighet över beslut som kan förändra detta.

Det är också viktigt att beakta att det inte är någon vinst för jordens klimat om utsläppen flyttar till en annan plats i världen, särskilt om det är en plats med svagare miljölagstiftning än den svenska och sämre förutsättningar till snabb utveckling än vi har i Göteborg. Stora delar av företag och industrier i Göteborg och Sverige arbetar för att vara ledande i utvecklingen av teknik, tjänster och produkter som ger klimatneutralitet

och lägger grunden för ett mer hållbart samhälle. Vi behöver säkra att vi skapar de bästa förutsättningarna för dessa företag och industrier. På så sätt stöttar vi både världens klimat och Göteborg.

Klimatrådets uppföljning tydliggör inom vilka områden de ser att Göteborgs Stad har direkt och indirekt rådighet över samt för vilka delar staden inte har möjlighet att självständigt ta påverkande beslut för. Detta är till exempel utsläpp som påverkas av EU:s system med utsläppsrätter eller andra styrmedel på internationell och nationell nivå. Klimatmålen i Göteborgs stad behöver likt näringslivets mål också vara anpassade och relevanta för den verklighet staden möter. För att målen ska tas på allvar och inte skapa uppgivenhet bör de formuleras på ett sådant sätt att det stöttar och utmanar utvecklingen bättre oavsett stadens grad av rådighet över de beslut som kan leda till förändring.

Därutöver behöver informationshanteringen i uppföljningen effektiviseras genom att digitaliseras. Data som finns tillgänglig i staden och verksamheterna ska användas på ett sätt som skapar snabb och kostnadseffektiv transparens. Saknas data ska detta rapporteras snarare än att en byråkrati med mantimmar skapar data genom gissningar och schabloner, vilket ger en illusion av kontroll.

Göteborgs Stad ska fokusera på klimatarbete som gör verklig skillnad och som säkrar Göteborgs framtid.

Förslag till beslut i kommunfullmäktige:

Kommunstyrelsen får i uppdrag att i samverkan med miljö- och klimatnämnden uppdatera Miljö- och klimatprogrammet så att

- a. klimatmålen harmoniserar med de nationella målen och EU:s fit for 55,
- b. klimatmålen kategoriseras utifrån Göteborgs Stads rådighet över utvecklingen,
- c. klimatmålen formuleras på ett sådant sätt att de skapar förutsättningar för näringslivets omställning och att utsläpp inte förflyttas till andra platser, samt att
- d. data som finns tillgänglig i staden och verksamheterna ska användas och digitaliseras på ett sätt som skapar snabb och kostnadseffektiv transparens i klimatarbetet.

Axel Josefson (M)

Martin Wannholt (D)

Axel Darvik (L)

Elisabet Lann (KD)

§ 86 Dnr MKN-2024-4100

Yttrande till kommunstyrelsen över motion av Axel Josefson (M), Martin Wannholt (D), Axel Darvik (L) och Elisabet Lann (KD) om att uppdatera Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram, SLK-2024-00189

Beslut

1. Miljö- och klimatnämnden avstyrker yrkande a, b och c i motionen och tillstyrker yrkande d.
2. Miljö- och klimatnämnden skickar över miljöförvaltningens tjänsteutlåtande som eget yttrande över motion av Axel Josefson (M), Martin Wannholt (D), Axel Darvik (L) och Elisabet Lann (KD) om att uppdatera Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram, till kommunstyrelsen.

Tony Liljendahl (SD) avstår från att delta i beslutet.

Handlingar

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande daterat 2024-05-10 med bilaga.

Yrkande från D, M, L och KD, daterat 2024-05-21

Yrkanden

Tomas Holst (D) yrkar bifall till yrkandet från D, M, L och KD.

Karin Pleijel (MP), med instämmande av Maria Granath (C), yrkar bifall till miljöförvaltningens förslag.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på bifall till miljöförvaltningens förslag mot bifall till yrkandet från D, M, L och KD och finner att nämnden bifaller miljöförvaltningens förslag.

Omröstning begärs.

Utdrag ur protokoll

Sammanträdesdatum: 2024-05-21

Omröstning

Godkänd omröstningsordning är: ”Ja” för bifall till miljöförvaltningens förslag, ”Nej” för bifall till yrkandet från D, M, L och KD.

Följande röstar ja (6): Hanan Baalbaki (S), Gunvor Bergkvist (V), Conny Källström (S), Grith Fjeldmose (V), Maria Granath (C) och Karin Pleijel (MP).

Följande röstar nej (4): Sarah Ullmark (M), Mattias Kindstrand (M), Tomas Holst (D) och Gabriella Toftered (L).

Följande avstår från att rösta (1): Tony Liljendahl (SD).

Miljö- och klimatnämnden beslutar med 6 röster mot 4 att bifalla miljöförvaltningens förslag.

Protokollsanteckning

Ledamoten från SD antecknar bifogat yttrande till protokollet.

Handlingar skickas till

Kommunstyrelsen

Dag för justering

2024-05-24

Vid protokollet

Sekreterare

Sara Alander

Ordförande

Karin Pleijel (MP)

Justerande

Tomas Holst (D)

Justering av protokollet har tillkännagivits genom anslag på kommunens anslagstavla 2024-05-24.

Yrkande
med instämmande av

Demokraterna, Moderaterna, Liberalerna
Kristdemokraterna

2024-05-21

Ärende 9, Diarienummer 2024-4100

Yrkande angående Yttrande till kommunstyrelsen över motion av Axel Josefson (M), Martin Wannholt (D), Axel Darvik (L) och Elisabet Lann (KD) om att uppdatera Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram, SLK-2024-00189

Förslag till beslut

I Miljö- och klimatnämnden:

1. Miljö- och klimatnämnden tillstyrker motionen

Yrkandet

Miljöförvaltningen har skrivit ett gediget yttrande som ger en god sammanställning och överblick över miljö- och klimatarbetet inom Göteborgs Stad, nationellt och på EU-nivå. Det bekräftar behovet av en uppdatering av i Miljö- och klimatprogrammet för att åstadkomma bättre resultat i klimatarbetet.

Det är glädjande att förvaltningen i sin bedömning instämmer i behovet av ökad digitalisering i hanteringen av klimatrelaterad data.

Förvaltningen beskriver att motionens förslag till beslut skulle kunna omhändertas i det ordinarie uppdateringsarbetet som förväntas nå kommunstyrelsen under slutet av våren 2025. Samtidigt, med tanke på att uppföljningen av Miljö- och klimatprogrammet visar att med nuvarande arbetssätt och planer kommer de uppsatta klimatmålen inte att nås så är en tidigarelagd justering av programmet och hur staden arbetar för att nå uppsatta mål önskvärd. Inte minst kan utsläppen inom ETS omgående särskiljas i det övergripande målet och särredovisas i uppföljningen. Det ger bättre förutsättningar för att Göteborgs Stad fokuserar på rätt saker i klimatarbetet.

Gällande motionens önskan om ökad harmonisering mot nationella mål och Fit for 55 så konstaterar förvaltningen att stadens mål inte går emot dessa mål och planer, men det är inte det samma som att de är harmoniserade. En ökad synkronisering är avgörande för att Göteborgs Stad ska lägga resurser på rätt åtgärder med rätt verktyg i rätt tid. Till exempel drivs en stor del av industrins omställning effektivt av EU:s system för handel med utsläppsrätter. Det är då inte självklart att Göteborgs Stad ska prioritera omfattande resurser inom samma område med sämre verktyg i handen. Resurser ska snarare styras till områden där staden har rådighet och där åtgärderna gör stor skillnad. Samtidigt är det förstås viktigt att Göteborgs Stad underlättar för och inte hindrar den omställning som drivs framgångsrikt av genom utsläppsrätterna.

Gällande motionens önskan om tydligare uppdelning av målen med avseende på rådighet så tydliggörs att det övergripande målet innefattar stora delar där Göteborgs Stad inte har direkt eller ens indirekt rådighet. Förvaltningen konstaterar att det område där stadens

rådighet är mest begränsad är just den del av industrins utsläpp som täcks av EU:s system för handel med utsläppsrätter. Det ger en svag koppling mellan Göteborgs Stads åtgärder och utvecklingen för att nå målet. Förvaltningen beskriver att ett möjligt sätt för staden att förtydliga sin mer begränsade rådighet för utsläppen inom ETS vore att komplettera indikatorerna för målen med en särredovisning av dessa utsläpp. Det är ett bra förslag och en lämplig justering av Miljö- och klimatprogrammet som kan införas omgående.

Yttrande
2024-05-21

Ärendenummer: SLK-2024-00189

Yttrande angående – Yttrande till kommunstyrelsen över motion av Axel Josefson (M), Martin Wannholt (D), Axel Darvik (L) och Elisabet Lann (KD) om att uppdatera Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram

Yttrandet:

Sverigedemokraterna delar motionärernas problembild när det gäller klimatmålen i Göteborgs Stad. Vi ser, precis som motionärerna, att de nuvarande klimatmålen är mer symbolpolitiska än effektiva. De saknar rådighet och är överambitiösa i jämförelse med de nationella målen. Klimatrådets rapport visar tydligt att staden inte har direkt eller indirekt kontroll över många av de faktorer som påverkar klimatmålen, vilket innebär att målen är svåra att uppnå med nuvarande medel och strategier.

Göteborgs klimatmål tar inte hänsyn till stadens faktiska möjligheter att påverka klimatet. Vi kan därför inte ställa oss bakom motionen om att uppdatera Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram med ytterligare klimatmål på kommunal nivå. Sverigedemokraterna hade hellre sett en revidering som fokuserar på lokala miljömål som vi har direkt rådighet över och där vi kan göra en verklig skillnad. Klimatfrågan är global och bör hanteras på nationell och internationell nivå, där de relevanta verktygen och lagstiftningen finns.

Genom att slopa de kommunala klimatmålen och istället harmonisera våra ansträngningar med de EU:s krav, kan vi fokusera våra resurser på praktiska och genomförbara åtgärder. Detta inkluderar att förbättra luftkvaliteten, vattenvården, hanteringen av grönområden och avfallshanteringen inom Göteborgs gränser. Sådana åtgärder leder till konkreta förbättringar för våra invånare och stärker vår lokala miljö, utan att skapa onödiga byråkratiska lager.

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2024-05-10

Diarienummer 2024-4100

Handläggare

Kristofer Palmestål

Telefon: 031-368 39 06

E-post: kristofer.palmestal@miljo.goteborg.se

Yttrande till kommunstyrelsen över motion av Axel Josefson (M), Martin Wannholt (D), Axel Darvik (L) och Elisabet Lann (KD) om att uppdatera Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram, SLK-2024-00189

Förslag till beslut

1. Miljö- och klimatnämnden avstyrker yrkande a, b och c i motionen och tillstyrker yrkande d.
2. Miljö- och klimatnämnden skickar över miljöförvaltningens tjänsteutlåtande som eget yttrande över motion av Axel Josefson (M), Martin Wannholt (D), Axel Darvik (L) och Elisabet Lann (KD) om att uppdatera Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram, till kommunstyrelsen.

Sammanfattning

Motionärerna föreslår till kommunfullmäktige att kommunstyrelsen ska få i uppdrag att, i samverkan med miljö- och klimatnämnden, uppdatera Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram 2021–2030 så att:

- a. klimatmålen harmoniserar med de nationella målen och EU:s fit for 55,
- b. klimatmålen kategoriseras utifrån Göteborgs Stads rådighet över utvecklingen,
- c. klimatmålen formuleras på ett sådant sätt att de skapar förutsättningar för näringslivets omställning och att utsläpp inte förflyttas till andra platser, samt att
- d. data som finns tillgänglig i staden och verksamheterna ska användas och digitaliseras på ett sätt som skapar snabb och kostnadseffektiv transparens i klimatarbetet.

Miljöförvaltningen bedömer att klimatmålen redan:

- a. harmoniserar med de nationella målen och EU:s fit for 55,
- b. kategoriseras utifrån Göteborgs Stads rådighet över utvecklingen,
- c. formuleras på ett sådant sätt att de skapar förutsättningar för näringslivets omställning och att utsläpp inte förflyttas till andra platser.

Gällande yrkande d bedömer förvaltningen att det återstår mycket arbete för att tillgängliggöra och nyttogöra klimat- och miljödata i staden.

Förvaltningen föreslår därför att miljö- och klimatnämnden avstyrker yrkande a, b och c i motionen och tillstyrker yrkande d.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Genom att tillgängliggöra klimatdata och synliggöra nuvarande och framtida utsläpp av växthusgaser ökar stadens möjlighet att göra rätt avvägningar och prioriteringar när det gäller kommande åtgärder och investeringar som påverkar utsläpp av växthusgaser. Genom att i tidiga faser identifiera möjligheter att genomföra investeringar som främjar ökad hållbarhet, ökar stadens möjligheter att dra nytta av ramverket för gröna obligationer för att finansiera dessa investeringar. Det leder till lägre kapitalkostnader för staden.

Digitaliserade informationsflöden och lämplig hantering av miljödata kan minska de administrativa kostnaderna i samband med inhämtning av underlag, rapportering och analys.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningens bedömning ur denna dimension framkommer under rubriken
Förvaltningens bedömning

Bedömning ur social dimension

Att synliggöra arbetet med klimatomställningen genom att tillgängliggöra klimatdata skapar bättre förutsättningar för att medborgarna och andra ska kunna ta del av vad staden gör, tydligare se hur de själva kan bidra och vara en del av stadens omställningsarbete.

Vidare är målsättningen med det arbetet att bättre synliggöra vem eller vilka som har stor påverkan på utsläpp av växthusgaser och genom detta skapa förutsättningar för att säkerställa dels effekt dels ett rättviseperspektiv i omställningsarbetet.

Bilaga

1. Motion av Axel Josefson (M), Martin Wannholt (D), Axel Darvik (L) och Elisabet Lann (KD) om att uppdatera Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram

Ärendet

Stadsledningskontoret har gett miljö- och klimatnämnden möjlighet att yttra sig över remiss om *Motion av Axel Josefson (M), Martin Wannholt (D), Axel Darvik (L) och Elisabet Lann (KD) om att uppdatera Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram*, senast den 31 maj 2024.

Miljöförvaltningen har bedömt förslagen i remissen och tagit fram förslag till yttrande som redovisas i detta tjänsteutlåtande.

Beskrivning av ärendet

Remissen handlar om en motion till kommunfullmäktige av Axel Josefson (M), Martin Wannholt (D), Axel Darvik (L) och Elisabet Lann (KD) om att uppdatera Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram 2021–2030¹. Motionärerna föreslår till kommunfullmäktige att kommunstyrelsen får i uppdrag att i samverkan med miljö- och klimatnämnden uppdatera miljö- och klimatprogrammet så att:

- a. klimatmålen harmoniserar med de nationella målen och EU:s fit for 55,
- b. klimatmålen kategoriseras utifrån Göteborgs Stads rådighet över utvecklingen,
- c. klimatmålen formuleras på ett sådant sätt att de skapar förutsättningar för näringslivets omställning och att utsläpp inte förflyttas till andra platser, samt att
- d. data som finns tillgänglig i staden och verksamheterna ska användas och digitaliseras på ett sätt som skapar snabb och kostnadseffektiv transparens i klimatarbetet.

Miljö- och klimatnämnden har tidigare behandlat frågan om klimatmålen formulerings när nämnden godkände Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram 2021–2030 den 15 december 2020, § 202.

Frågan om digitalisering av klimatdata adresserades i samband med att miljö- och klimatnämnden den 19 mars 2024, § 55, godkände förvaltningens återrapportering av uppdraget att ta fram förslag på hur nämnder och styrelser ska synliggöra sina klimatåtaganden och vilka som utöver detta ska upprätta klimatbudget. Behovet lyftes också i miljö- och klimatnämndens behovsutredning 2025–2027, som behandlades av nämnden den 24 april 2024, § 11.

Frågan om stadens hantering av klimatdata har även lyfts tidigare år, exempelvis den 20 juni 2023, § 12, i Rapport 2023:6 Uppföljning av mål och delmål i Göteborgs Stad miljö- och klimatprogram 2021–2030², och den 19 december, § 18, i Rapport 2023:12 Rapport från Göteborgs Stads klimatråd 2023³.

Göteborgs Stads klimatmål och dess bakgrund

I miljö- och klimatprogrammet finns ett klimatmål som omfattar hela Göteborg (samhället inklusive Göteborgs Stad) och fyra delmål för klimatet som fokuserar på de områden där Göteborg Stad har större rådighet och ansvar. Målet är att Göteborgs klimatavtryck 2030 är nära noll. Det innebär att Göteborgs klimatavtryck årligen ska

¹ [Miljö- och klimatprogrammet - Miljö och klimat Göteborg 2030 - Göteborgs Stad \(goteborg.se\)](https://www.goteborg.se/om-goteborg/miljo-och-klimat/miljo-och-klimatprogrammet-2021-2030)

² [Uppföljning av mål och delmål i Göteborgs Stad miljö- och klimatprogram 2021–2030](https://www.goteborg.se/om-goteborg/miljo-och-klimat/uppfoljning-av-mal-och-delmal-i-goteborgs-stad-miljo-och-klimatprogram-2021-2030)

³ [Göteborgs klimatråds rapport 2023 \(goteborg.se\)](https://www.goteborg.se/om-goteborg/miljo-och-klimat/goteborgs-klimatrads-rapport-2023)

minska med sikte på att så snabbt som möjligt nå nollavtryck. Utsläppen inom Göteborgs geografiska område ska minska med minst 10,3 procent per år och de konsumtionsbaserade utsläppen ska minska med minst 7,6 procent per år till 2030. Göteborgs Stad ska minska sina egna utsläpp i högre takt och använda samtliga tillgängliga verktyg och styrmedel för att driva på samhällets omställning.

Delmålen för klimatet är:

1. Minska energianvändningen i bostäder och lokaler
 - a. primärenergianvändningen ska minska med minst 30 procent per invånare till 2030 jämfört med 2010
2. Producera energi enbart av förnybara källor
 - a. 100 procent förnybar el och fjärrvärme 2025
3. Minska klimatpåverkan från transporter
 - a. Minst 90 procent lägre 2030 jämfört med 2010
 - b. Årligt vägtrafikarbete 25 procent lägre jämfört med 2019
4. Minska klimatpåverkan från inköp
 - a. Minst 90 procent lägre jämfört med 2020
 - b. Minst 30 procent lägre för livsmedel

Klimatmålen i programmet formulerades med utgångspunkt från bland annat ett beslut i kommunfullmäktige den 28 mars 2019, § 18:

- Miljö- och klimatnämnden får i uppdrag att revidera Göteborgs klimatstrategiska program utifrån målet om 1,5-graders uppvärmning i samband med revidering av miljöprogrammet. Revideringen ska inkludera att Göteborgs Stad ska ha lokala transporter som är fossilfria 2030, och att hela Göteborgs Stads fordonsflotta är fossilfri senast 2023.

Målet om 1,5 graders uppvärmning är en hänvisning till Parisavtalets mål att begränsa den globala uppvärmningen till 1,5 grader. På global nivå innebär detta att begränsa de totala utsläppen av växthusgaser till atmosfären till en viss mängd, för att med en viss sannolikhet begränsa den globala uppvärmningen till 1,5 grader. Enligt Parisavtalet ska dess temperaturmål och målsättningar gällande utsläppsminskningar uppnås med hänsyn till (i) att utvecklingsländer kan behöva mer tid för att vända sina respektive utsläppskurvor nedåt, (ii) rättvisa som grundval, och (iii) en hållbar utveckling och fattigdomsbekämpning. Dessutom ska genomförandet av avtalet vägledas av Klimatkonventionens övergripande princip om ”rättvisa och gemensamma men olikartade ansvar och respektive förmågor, i ljuset av olika nationella förhållanden”⁴. Det finns dock ingen konsensus kring hur de mål som beskrivs på global nivå i Parisavtalet ska översättas till nationella eller lokala målsättningar för utsläppsminskningar⁵. Hur lokala

⁴ [Förenta nationernas ramkonvention om klimatförändringar - Regeringen.se](#)

⁵ [Morfeldt, J., Azar, C., Johansson, D. J. A. \(2022\). Nationella utsläppsmål utifrån Parisavtalet och internationella rättvisepinciper – analys av Sveriges territoriella klimatmål. Göteborg: Chalmers tekniska högskola.](#)

mål utformas är därmed i grunden en fråga, där beslutsfattare behöver förhålla sig till vad de bedömer vara en rättvis fördelning av utsläppsutrymmet, vilken roll de vill spela i utvecklingen till ett fossilfritt samhälle och vad deras ambitioner är.

I miljöförvaltningens förslag till mål i miljö- och klimatprogrammet valde förvaltningen att utgå ifrån den globala utsläppsbana som UNEP hade med i sin Emissions Gap Report 2019⁶. UNEP bedömde då att de globala utsläppen bör minska med 7,6 procent per år i genomsnitt mellan 2020 och 2030 för att begränsa uppvärmningen till 1,5 grader. Slutsatsen var att staden åtminstone borde följa samma utsläppsbana om staden ska kunna hävda att staden gör sin del för att begränsa utsläppen i linje med 1,5 graders uppvärmning. Förvaltningen var medveten om att staden både kunde hävda att staden utifrån andra fördelningsprinciper borde göra mer (genom exempelvis större hänsyn till historiska utsläpp och vår förmåga) eller mindre (exempelvis genom att kompensera för historiska utsläpp med mera på andra sätt än att minska utsläppen i hög takt, exempelvis genom transfereringar eller tekniköverföring etcetera).

När förslaget på 7,6 procent minskningstakt gick ut på remiss fick staden frågor och påpekanden om ett för lågt satt mål från ett antal aktörer, bland annat Länsstyrelsen i Västra Götaland och Västra Götalandsregionen. Länsstyrelsen påpekade att den föreslagna minskningen inte skulle leda till att staden når den utsläppsminskning som utlovats inom regionens Klimat 2030-löften (se nedan). Därför justerades målförslaget till 10,3 procents minskning per år för de territoriella utsläppen i det slutgiltiga programförslaget.

Övriga åtaganden

Göteborgs Stad deltar i ett antal samarbeten där staden gjort åtaganden eller uttryckt ambitioner om minskade klimatavtryck.

”Klimat 2030 – Västra Götaland ställer om” är en kraftsamling som drivs av Västra Götalandsregionen och Länsstyrelsen i Västra Götalands län, i samverkan med många andra aktörer. Göteborgs Stad är ansluten till kraftsamlingen, vilket innebär att vi ställt oss bakom och lovat att bidra till klimatmålet att den västsvenska ekonomin ska vara fossilberoende till år 2030. Målet innebär att utsläppen av växthusgaser i Västra Götaland ska minska med 80 procent till år 2030 från 1990 års nivå. Dessutom ska utsläppen av växthusgaser från västsvenskarnas konsumtion, oavsett var i världen de sker, minska med 30 procent jämfört med 2010. Som ett led i kraftsamlingen har Göteborgs Stad även gjort ett antal klimatlöften.

Stadens klimatmål finns även inkluderade som åtaganden i det nationella klimatkontraktet som staden har undertecknat vid fyra tillfällen⁷. Kontraktet skrivs mellan kommunstyrelsens ordförande i Göteborgs Stad, generaldirektörerna för sex statliga myndigheter (Energimyndigheten, Vinnova, Formas, Tillväxtverket, Trafikverket, Naturvårdsverket) samt programchef för det statliga innovationsprogrammet, Viable Cities.

Kommunfullmäktige riktade i sin budget för 2021 ett uppdrag till miljö- och klimatnämnden som innebär att nämnden ska arbeta för att Göteborg ska bli en av EU:s 100 klimatneutrala städer inom ramen för Horizon Europe. Kravet från

⁶ [Emissions Gap Report 2019 \(unep.org\)](https://www.unep.org/emissions-gap-report-2019)

⁷ [Klimatkontrakt 2020](#), [Klimatkontrakt 2021](#), [Klimatkontrakt 2022](#), [Klimatkontrakt 2023](#)

EU-kommissionen på dessa 100 städer är att de ska ha en uttryckt ambition att bli klimatneutrala till 2030. Göteborg Stad skickade in sin ansökan 2022 och blev utvald som en av de 100 städerna samma år. Nästa steg för Göteborgs Stad och övriga städer har varit att teckna ett internationellt klimatkontrakt med EU kommissionen, ett så kallat ”climate city contract” och få det godkänt genom en så kallad ”mission label”. Staden har nu skickat in sitt förslag till klimatkontrakt, där staden beskriver hur staden kan minska utsläppen med minst 80 procent till 2030. Kontraktet är undertecknat av kommunstyrelsens ordförande.

Göteborgs Stad har sedan år 2008 varit en del av borgmästaravtalet (Covenant of Mayors, CoM). Borgmästaravtalet är ett avtal för kommuner inom EU som vill gå längre i sitt klimatarbete än EU:s mål. Under hösten 2022 signerade Göteborgs Stad den nya versionen av avtalet som innebär att staden ska vara helt klimatneutral senast 2050.

Nationella klimatmål

Sverige har ett långsiktigt nationellt klimatmål som säger att senast år 2045 ska Sverige inte ha några nettoutsläpp av växthusgaser till atmosfären, för att därefter uppnå negativa utsläpp. Målet innebär att utsläppen av växthusgaser från svenskt territorium ska vara minst 85 procent lägre senast år 2045 än utsläppen år 1990. De kvarvarande utsläppen ned till noll kan uppnås genom så kallade kompletterande åtgärder. För att nå målet får även avskiljning och lagring av koldioxid av fossilt ursprung räknas som en åtgärd där rimliga alternativ saknas.

Vid beräkning av utsläppen från verksamheter inom svenskt territorium omfattas inte utsläpp och upptag från markanvändning, förändrad markanvändning och skogsbruk (LULUCF), vilket även gäller Göteborgs Stads territoriella mål.

Utöver det långsiktiga nationella målet har Sverige två generella etappmål samt ett etappmål för inrikes transporter. Etappmålen inkluderar växthusgasutsläpp i den så kallade icke-handlande sektorn (växthusgaser som omfattas av EU:s ansvarsfördelning) men exkluderar utsläppen inom EU:s system för handel med utsläppsrätter.

Etappmålen är:

- Utsläppen år 2030 bör vara 63 procent lägre än utsläppen år 1990.
- Utsläppen år 2040 bör vara 75 procent lägre än utsläppen år 1990.

Etappmålet för inrikes transporter säger att utsläppen från inrikes transporter, förutom inrikesflyg, ska minska med minst 70 procent senast år 2030 jämfört med 2010. Klimatmålet för inrikestransporter konkretiserar den tidigare politiska prioriteringen om att den svenska fordonsflottan ska vara fossiloberoende till 2030.

EU:s fit for 55

Enligt den europeiska klimatlagen ska EU minska sina nettoutsläpp av växthusgaser med minst 55 procent fram till 2030 jämfört med 2005. För att nå detta mål tog EU-kommissionen fram ett paket med lagstiftningsförslag kallat ”fit for 55” eller ”55-procentpaketet”. Syftet med paketet var att göra att alla sektorer i EU:s ekonomi är redo för 55-procentmålet så att det kan nås på ett rättvist, kostnadseffektivt och konkurrenskraftigt sätt.

EU:s klimatmål är uppdelat i tre delar:

- Utsläppshandeln inom EU ETS (62 procent minskning till 2030 jämfört med 2005 års nivåer).
- Fördelningen av medlemsländernas ansvar för utsläppsminskningar enligt ansvarsfördelningsförordningen, ESR (40 procent minskning till 2030 jämfört med 2005, Sveriges har lovat 50 procent minskning inom denna del vilket är i linje med det nationella etappmålet till 2030).
- Förordningen för upptag och utsläpp från skog och mark, LULUCF (år 2030 ska EU ha ett upptag av 310 miljoner ton, i Sverige ska nettoupptaget öka med drygt 3,9 miljoner ton i jämförelse med genomsnittet 2016–2018).

Utöver nämnda målskärpningar har Fit for 55-paketet inneburit en rad förändringar av styrmedel och lagstiftning, exempelvis:

- Skärpning och förändring av systemet för utsläppshandel, Emission Trading System (ETS). Dessutom inrättas ett nytt fristående utsläppshandelssystem för byggnader, vägtransporter och bränslen för ytterligare sektorer (ETS2).
- Införande av den sociala klimatfonden.
- En gränsjusteringsmekanism för att förhindra koldioxidläckage.
- Regler för att minska koldioxidutsläpp till noll för både nya personbilar och skåpbilar från 2035.

Just nu arbetar EU-kommissionen med ett förslag på EU:s kommande klimatmål för 2040. Kommissionens rekommendation är en 90-procentig nettominskning av växthusgasutsläppen fram till 2040 jämfört med 1990 års nivåer⁸, vilket även är i linje med unionens klimatråds rekommendation att EU minskar sina växthusgasutsläpp med 90 till 95 procent till 2040 för att vara i linje med Parisavtalets mål om att begränsa uppvärmningen till 1,5 grader⁹. Ett lagstiftningsförslag kommer att läggas fram av nästa kommission, efter valet till Europaparlamentet, och en överenskommelse med Europaparlamentet och medlemsländerna ska göras i enlighet med EU:s klimatlag.

Förvaltningens bedömning

Harmoniserar målen med de nationella målen och EU:s fit for 55?

Förvaltningen bedömer att de lokala målen harmoniserar med de nationella målen och EU:s Fit For 55 och förslår därför att nämnden avstyrker yrkande a. De nationella målen och EU:s uppdaterade mål i och med Fit For 55 har lägre målsättningar än stadens mål samtidigt som Göteborgs Stad genom sina mål och åtaganden har uttryckt högre ambitioner för sitt klimatarbete. Det finns ingen konflikt mellan målen, tvärtom bidrar stadens högre ambitioner positivt till att de nationella målen och EU:s mål kan nås med ökad sannolikhet. Dessutom är förutsättningarna att jobba med transporternas utsläpp, som utgör en stor del av utsläppen för etappmålen för 2030, bättre i Göteborg än för

⁸ [Rekommendation om utsläppsminskning för 2040 \(europa.eu\)](https://european-council.europa.eu/media/e300494/1671477/1/Rekommendation%20om%20utsläppsminskning%20för%202040%20(europa.eu).pdf)

⁹ [EU climate Advisory Board: focus on immediate implementation and continued action to achieve EU climate goals \(europa.eu\)](https://european-council.europa.eu/media/e300494/1671477/1/EU%20climate%20Advisory%20Board%20focus%20on%20immediate%20implementation%20and%20continued%20action%20to%20achieve%20EU%20climate%20goals%20(europa.eu).pdf)

nationen som helhet, då Göteborg som storstad och centralort har bättre möjligheter att effektivisera vägtransporterna.

På nationell nivå har det klimatpolitiska rådet, i sin rapport för 2024¹⁰, bedömt att regeringens klimatpolitiska handlingsplan inte är en plan för hur Sveriges etappmål eller EU-åtaganden till 2030 ska nås. Med beslutad politik väntas utsläppen öka under mandatperioden och ansvaret för att nå mål och åtaganden till 2030 skjuts till nästa mandatperiod. I Naturvårdsverkets underlag till den årliga klimatredovisningen för 2024 bedömer Naturvårdsverket att Sverige varken når de nationella klimatmålen eller EU-målen med nuvarande beslutade styrmedel¹¹. I detta läge bedömer förvaltningen att det är särskilt viktigt att det lokala arbetet att minska klimatpåverkan fortlöper om Sveriges åtaganden ska kunna nås.

Kategoriseras klimatmålen utifrån Göteborgs Stads rådighet över utvecklingen? Formuleras de på ett sådant sätt att de skapar förutsättningar för näringslivets omställning och att utsläpp inte förflyttas till andra platser?

Förvaltningen bedömer att Göteborgs Stads miljö- och klimatmål redan idag kategoriseras utifrån stadens rådighet över utvecklingen och föreslår därför att nämnden avstyrker yrkande b.

Miljö- och klimatprogrammet är strukturerat så att de tre miljömålen omfattar hela göteborgssamhället. För att målen ska nås är samverkan mellan Göteborg Stad och näringsliv, invånare, akademi, andra städer och andra aktörer en förutsättning. Under miljömålen finns tolv delmål som fokuserar på områden där Göteborg Stad både har större rådighet och ansvar genom stadens verksamhet.

För klimatmålen säger programmet att Göteborgs Stad ska agera som ett föredöme i arbetet med att nå målen och inom de områden staden har en högre grad av rådighet sätter staden högre mål. Samtidigt ska staden säkerställa att våra åtgärder inte enbart minskar lokala utsläpp utan även de totala utsläppen i Sverige, Europa och världen. Programmet säger även att detta innebär både utmaningar och möjligheter, då Göteborg har en stor industrisektor och fungerar som ett svenskt logistiknav. Åtgärder som är skalbara och användbara i andra kommuner och städer ska prioriteras. Förvaltningen bedömer att dessa formuleringar skapar förutsättningar för näringslivets omställning och fokus på åtgärder som inte flyttar utsläpp till andra platser. Förvaltningen föreslår därför att nämnden även avstyrker yrkande c.

Programmet tydliggör att Göteborgs Stad är en viktig drivkraft i klimatomställningen av Göteborg, framför allt i kraft av stadens rådighet över ett stort antal styrmedel som kan skapa förutsättningar för omställningen, men också i kraft av att vara en stor organisation med betydande egna möjligheter att minska utsläppen. Detta innebär dock inte att staden enskilt kan styra omställningen så att målet om ett klimatavtryck nära noll nås.

Det område där stadens rådighet är mest begränsad är den del av industrins utsläpp som täcks av EU:s system för handel med utsläppsrätter (EU ETS). De totala utsläppen inom systemet regleras på EU-nivå genom att andelen utsläppsrätter minskas linjärt med 4,3 procent under år 2024–2027 och 4,4 procent från och med år 2028, vilket innebär att utsläppsrätterna tar slut 2040 och att utsläppen inom systemet då är noll. I teorin spelar

¹⁰ [Rapport 2024 | Klimatpolitiska Rådet \(klimatpolitiskaradet.se\)](#)

¹¹ [Naturvårdsverkets underlag till regeringens klimatredovisning 2024 \(naturvardsverket.se\)](#)

det därmed ingen roll för de totala utsläppen var i systemet och när utsläppen minskas. Mängden utsläppsrätter och de totala utsläppen är förutbestämda. Tanken är att minskningarna drivs av kostnaden att köpa utsläppsrätter och att minskningen sker där det inom systemet är billigast att minska utsläppen. Ju lägre priset på utsläppsrätterna blir, desto billigare är omställningen av systemet (så länge minskningstakten av utsläppsrätter bibehålls). Det är av denna anledning som kommissionen generellt rekommenderar att dessa anläggningar inte inkluderas i arbetet med missionen om 100 klimatneutrala och smarta städer men att det är valfritt för städerna att inkludera dem om de planerar åtgärder för dem¹². Inom systemet finns även en marknadsstabiliseringsreserv som ska skydda systemet från större förändringar i efterfrågan av utsläppsrätter vid exempelvis ekonomiska kriser.

Om det i praktiken skulle visa sig mycket dyrt och svårt att ställa om verksamheterna inom ETS-systemet finns dock en risk att de höga priserna för utsläppsrätterna leder till allmänt högre kostnader i ekonomin, vilket kan minska acceptansen för systemet och klimatmålen. Det finns därmed fortfarande en roll för olika samhällsaktörer att spela genom att samarbeta med aktörerna inom systemet och underlätta för deras omställning, och på så sätt hålla ner kostnaderna för omställningen.

I 2023 års rapport från Göteborgs klimatråd¹³ konstaterar rådet att de skärpta utsläppsmålen inom EU kommer att öka trycket på omställning av industrin och att möta hårdare mål för en industri kommer på sikt utgöra en konkurrensfördel. Det finns därmed ett gemensamt intresse för industrin och kommunen att underlätta omställningen. Rådet ger därför ett antal rekommendationer på vad Göteborgs Stad skulle kunna göra för att minska utsläppen från de stora industriella utsläppskällorna:

- Underlätta för infrastrukturen för koldioxidtransport från raffinaderierna och Sävenäs.
- Undersök om och hur kommunen kan ställa krav på klimatvänliga investeringar på raffinaderierna för leveranser av fjärrvärme.
- Utred vidare klimateffekterna av koldioxidinfångning på Renova i Sävenäs och möjlighet till mer cirkulär plastproduktion i regionen.

Förvaltningen bedömer att ett möjligt sätt för staden att förtydliga sin mer begränsade rådighet för utsläppen inom ETS vore att komplettera indikatorerna för målen med en särredovisning av dessa utsläpp.

Används data som finns tillgänglig i staden och verksamheterna? Digitaliseras data på ett sätt som skapar snabb och kostnadseffektiv transparens i klimatarbetet?

Förvaltningen bedömer att det återstår mycket arbete för att tillgängliggöra och nyttogöra klimat- och miljödata i staden. Därför föreslår förvaltningen att nämnden tillstyrker yrkande d. Den 19 mars 2024, § 55, godkände nämnden förvaltningens återrapportering av budgetuppdraget¹⁴ att ta fram förslag på hur nämnder och styrelser ska synliggöra sina

¹² [Info-kit for cities, EU Mission for Climate-Neutral and Smart Cities | CoP CC on Participatory and Deliberative Democracy \(europa.eu\)](#)

¹³ [Göteborgs klimatråds rapport 2023 \(goteborg.se\)](#)

¹⁴ Från Göteborgs Stads budget 2023, beslutad av kommunfullmäktige den 24 november 2022 § 5

klimatåtaganden och vilka som utöver detta ska upprätta klimatbudget. De fattade då även beslut om att rekommendera till kommunfullmäktige att Göteborgs Stads nämnder och styrelser ska tillämpa en enhetlig metodik med GHG-protokollet som bas för att uppskatta och rapportera befintliga och framtida utsläpp av växthusgaser, samt att, inom ramen för stadens arbete med digitalisering, prioritera att säkerställa en effektiv hantering av miljödata samt möjliggöra att stadens nuvarande och framtida klimatavtryck kan synliggöras.

I miljö- och klimatnämndens behovsutredning 2025–2027¹⁵ finns ett förslag på uppdrag för att fortsätta arbeta med frågan: *5.3.4 Implementera systematik för klimatbudget och synliggörande av klimatåtaganden*. Uppdraget ska leda till en bättre helhetssyn på stadens klimatarbete och bättre förutsättningar för att kunna öka omställningstakten och nå klimatmålen i stadens miljö- och klimatprogram. Förvaltningen planerar att under 2024 påbörja implementeringen och den behöver fortsätta även under 2025 och 2026. Struktur och system för att hantera data, följa upp, analysera och visualisera förvaltningars och bolags bidrag för att nå miljö- och klimatmålen behöver införas och användas av stadens verksamheter. Det kommer dels att synliggöra väntade effekter, dels verka pådrivande för utveckling framåt. Dessutom kommer det att effektivisera arbetet med kommande uppföljningar av stadens miljö- och klimatprogram, stadens systematiska miljöledningsarbete, borgmästaravtalet med mera.

Kommande revidering av miljö- och klimatprogrammet

Inom miljöförvaltningens löpande uppdrag att driva och samordna stadens arbete med miljö- och klimatprogrammet utvärderar förvaltningen under året behovet av en eventuell revidering av programmet under 2025. Resultatet av utvärderingen, inklusive förslag på revideringens innehåll och omfattning, kommer presenteras för nämnden under hösten 2024. Förvaltningen och stadsledningskontoret bedömer att miljö- och klimatnämnden har mandat inom nuvarande uppdrag att fram ett förslag till reviderat program, så länge omfattningen av revideringen sträcker sig till att göra mindre justeringar av programmet. Justeringarna ska då hållas inom programmets nuvarande struktur med syftet att förtydliga mål, indikatorer, ansvar och arbetssätt och därmed stärka genomförandet av programmet. Ett sådant förslag kommer sedan skickas till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige för beslut. Den preliminära tidsplanen för detta är att ett förslag till reviderat program är nämndbehandlat och skickas till kommunstyrelsen i slutet av våren 2025.

Peter Berntsson

Marcus Jahnke

Tillförordnad direktör

Avdelningschef

¹⁵ [Behovsutredning 2025–2027 \(goteborg.se\)](https://www.goteborg.se/behovsutredning-2025-2027)

Utdrag ur protokoll fört vid ordinarie styrelsesammanträde vid Business Region Göteborg 2024-04-23.

§ 58 Remiss: Om att uppdatera Göteborgs stads miljö- och klimatprogram

Jonas Eriksson presenterade yttrande om att uppdatera Göteborgs stads miljö- och klimatprogram.
Styrelsen för Business Region Göteborg AB beslutade att,
Godkänna yttrandet samt lämna över till stadsledningskontoret för vidare hantering.

Rätt utdraget intygar:

.....
Jessica Nilsson
VD-assistent
Business Region Göteborg AB

Yttrande remiss
Styrelsen 2024-04-23
Ärende/Paragraf: 58

Handläggare: Jonas Eriksson, Verksamhetsledare
Telefon: 031-367 61 23
E-post: jonas.eriksson@businessregion.se

Yttrande: Uppdatering av Göteborgs Stads Miljö- och klimatprogram

Förslag till beslut

I styrelsen för Business Region Göteborg:

Att godkänna förslag till yttrande samt lämna över till stadsledningskontoret för vidare hantering.

Sammanfattning

Stadsledningskontoret har bett BRG att inkomma med yttrande på motion: Handling 2024 nr 18 (diarienummer 2024-00189) gällande förslag på uppdatering av stadens miljö- och klimatprogram. BRG väljer, efter samtal med miljöförvaltningen och stadsledningskontoret, att yttra sig gällande den del av motionen som efterfrågar svar kring näringslivets engagemang i stadens miljö- och klimatarbete.

BRG väljer i sitt yttrande att tydliggöra behovet av att Göteborg bibehåller en hög ambition om att vara en föregångare på miljö- och klimatområdet. Tydliga och långsiktiga mål är viktiga för att näringslivet ska våga agera i omställningen. Göteborgs stad bör i nuläget lägga sitt fokus på att öka takten och genomförandet i omställningen och underlätta för näringslivet att använda omställningen lokalt till att öka näringslivets konkurrensfördelar globalt.

Remissvaret ska ha kommit in till stadsledningskontoret@stadshuset.goteborg.se. senast 2024-05-31. Styrelsen föreslås godkänna förslaget.

Förslag om uppdatering av stadens miljö- och klimatprogram

Stadsledningskontoret har bett om yttrande från miljöförvaltningen och Business Region Göteborg på motion, Handling 2024 nr 18 som innehåller förslag på att omarbete Göteborgs stads klimatmål. BRG har valt att endast ge yttrande på frågor kopplat till näringslivets omställning (punkt c).

Förslag till beslut i kommunfullmäktige: Kommunstyrelsen får i uppdrag att i samverkan med miljö- och klimatnämnden uppdatera Miljö- och klimatprogrammet så att

- klimatmålen harmoniserar med de nationella målen och EU:s fit for 55,
- klimatmålen kategoriseras utifrån Göteborgs Stads rådighet över utvecklingen,
- klimatmålen formuleras på ett sådant sätt att de skapar förutsättningar för näringslivets omställning och att utsläpp inte förflyttas till andra platser, samt att**
- data som finns tillgänglig i staden och verksamheterna ska användas och digitaliseras på ett sätt som skapar snabb och kostnadseffektiv transparens i klimatarbetet.

Tidig omställning en konkurrensfördel

Nationell och europeisk lagstiftning är normerande för näringslivets långsiktiga ambition i omställningen. Omställningen sker i näringslivet utifrån en global konkurrenssituation. Vi är i ett läge där vi snarast behöver öka takten inte signalera osäkerhet i ambitionerna. Omställning är en

avgörande fråga för att lyckas behålla existerande jobb och skapa jobb i linje med stadens mål om minst 120 000 fler jobb (2016 till 2035)¹.

Lokalt behöver vi agera för att skapa omställningskapacitet som möter näringslivets utmaningar där stadens verksamheter kan stötta denna transformation.

Tydliga mål viktiga för näringslivets uthållighet

Det finns i dagsläget många frågetecken kring hur både städer och länder planerat att klara av att möta högt ställda mål för minskning av koldioxidutsläpp. Gapet mellan nuläge och mål, ofta satta till 2030 eller 2045, minskar inte i önskad takt. Samtidigt har de högt ställda målen varit en drivkraft för att sätta igång en omställning inom de flesta branscher². En omställning som behöver fortsatt uppbackning av policy och reglering i linje med beslutade mål. Övergripande så är det därför olyckligt om fokus läggs på formulering av mål snarare än genomförande. Vi menar att det finns utrymme i beslutade klimatmål att öka takt och skapa förutsättning för omställning. Det som saknats är genomförandekraft och där behöver vi som stad göra mer.

Göteborgs stad behöver en ökad takt i omställningen till en cirkulär ekonom med minskad miljöpåverkan och utsläpp av klimatgaser så nära noll som möjligt. Både för samhället och för näringslivet är denna omställning en utmaning och en möjlighet. När vi går från en linjär till en mer cirkulär ekonomi skapas möjligheter till ett långsiktigt konkurrenskraftigt näringsliv samtidigt som vi möter behovet av att ställa om för att begränsa miljö och klimatpåverkan. Tack vare att ambitionerna för omställning är höga i Sverige och Göteborg så är Göteborgsregionen en av världens mest attraktiva regioner för företag att verka i och bidra till en hållbar utveckling.

Näringslivet är en bred grupp där både förståelse och aktivitet inom den gröna omställningen varierar. Därför är det viktigt att det offentliga ger långsiktighet i policy/regleringar/mål och på så sätt ger rättvisa villkor för aktörerna att våga göra de investeringar som krävs. Även viktigt att det offentliga har en nära och löpande dialog med näringslivet om takten i omställningen.

Göteborgs stads beslut skapar förutsättning – viktigt att fokusera på att skapa samverkan med näringslivet för genomförande

I Göteborgs stads näringslivsstrategiska program beskrivs hur samverkan mellan staden och näringslivet ska bidra till att *skapa ett näringslivsklimat som präglas av nytänkande, där nya lösningar snabbt fångas upp*³, miljö och klimatområdet är ett tydligt område för samverkan.

I Göteborgs stads näringslivsstrategiska program står även angivet att *Göteborgsregionens totala CO₂-utsläpp ska minska kraftigt över tid*⁴, med hänvisning till målen i Miljö och Klimatprogrammet.

Det näringslivsstrategiska programmet visar på att Göteborg är navet i Sveriges viktigaste industriregion och basen för flera globala, kunskapsintensiva tillverkningsföretag. Det skapar unika förutsättningar för staden att positionera sig som internationellt ledande test- och demomiljö för hållbara lösningar på samhällsutmaningar.⁵ Göteborgs Stad bör stödja denna utveckling genom att stärka näringslivets förutsättningar för innovation.⁶

¹ Göteborgs stads näringslivsstrategiska program 2023-2035, sid 6

² <https://fossilfritt Sverige.se/fardplaner/>

³ Göteborgs stads näringslivsstrategiska program 2023-2035, sid 6

⁴ Göteborgs stads näringslivsstrategiska program 2023-2035, sid 9

⁵ Göteborgs stads näringslivsstrategiska program 2023-2035, sid 15

⁶ Göteborgs stads näringslivsstrategiska program 2023-2035, sid 15

Business Region Göteborg har varit med och initierat flera projekt och initiativ med anledning av att vi ser att näringslivet vill göra denna omställning. När EU succesivt skärper kraven i hela unionen ökar efterfrågan på både erfarenhet och konkreta lösningar. Erfarenheter lokalt omsätts då till konkurrensfördelar på andra marknader.

Vi får till oss att näringslivet vill att Göteborg som stad och region ska gå före. Exempel på detta är engagemanget kring stadens ansökan om att bli en av *100 Climate-Neutral and Smart Cities* eller det engagemang som finns kring initiativ som *Göteborgs plattform för klimatneutralt byggande* eller initiativet *Gothenburg Green City Zone*. Inom ramen för dessa arbeten har vi kontakt med företag som ser konkurrensfördelar i att vara en del av den lokala omställningen.

Miljö- och klimatprogrammet är tydligt med att *vi i vårt arbete ska säkerställa att våra åtgärder inte enbart minskar lokala utsläpp utan även de totala utsläppen i Sverige, Europa och världen*⁷. Här är samarbetet med näringslivet en viktig del och även en möjlighet eftersom vi i klimatprogrammet också skriver att *Åtgärder som är skalbara och användbara i andra kommuner och städer ska prioriteras*⁸. Detta innebär att näringslivets engagemang i omställningen lokalt ger förutsättning att även vara med och sprida lösningarna till andra städer och regioner.

Staden behöver konkretisera sina planer

Tuffa mål saknar trovärdighet om de inte omsätts i konkret handling. Göteborgs stad behöver därför ytterligare öka samverkan med näringslivet och tydliggöra sin roll som föregångare. Det är avgörande att rollen som föregångare genomsyrar hela verksamheten så att näringslivet i olika kontakter möter samma budskap och ambitionsnivå.

Ett område är inom offentlig upphandling där staden skapar förutsättningar genom att exempelvis ställa höga krav på fordon som utför transporter åt staden. På så sätt kan staden genom sin storlek vara med och bidra till en systemförändring i större skala.

Ett ytterligare område där vi behöver vara lyhörda för näringslivets behov och synpunkter är inom frågor kring reglering av transporter. Som stad behöver vi vara tidiga och tydliga med processen för reglering och säkerställa en reglering som driver på omställning utan att skapa en snedvriden konkurrens.

Samtidigt som staden ska vara tydlig i sin väg framåt är det fortsatt näringslivet som är den viktigaste motorn för en omställning som är skalbar. Rätt arbete framåt är en iterativ process tillsammans med näringslivet där vi som stad behöver våga agera men även ha kapacitet att våga ompröva och tänka nytt.

⁷ Miljö- och Klimatprogrammet sid 18.

⁸ Miljö- och Klimatprogrammet sid 18.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Näringslivets förmåga att klara av omställningen är avgörande för att bibehålla och växa ett starkt näringsliv i Göteborg. Långsiktiga och tydliga regler och direktiv från samhället är viktigt för att näringslivet ska kunna göra nödvändiga investeringar. Omställning är en avgörande fråga för att lyckas behålla existerande jobb och skapa jobb i linje med stadens mål om minst 120 000 fler jobb (2016 till 2035).

Bedömning ur ekologisk dimension

Det finns i dagsläget många frågetecken kring hur städer och länder planerat att klara av att möta de ofta högt ställda mål som finns för minskning av koldioxidutsläpp. Gapet mellan nuläge och de mål som ofta är satta till 2030 eller 2045 minskar inte i önskad takt.

För att lyckas är det avgörande att inte bara få med näringslivet på omställningen utan att skapa förutsättningar för att näringslivet kan gå före.

Bedömning ur social dimension

Den gröna omställningen handlar inte enbart om minskade klimatutsläpp utan vi ser även potential till jobbskapande inom flera områden. Det handlar både om direkt anställda i satsningar som ny batterifabrik men även indirekt anställda. Vi kan även se att flera av de arbetstillfällena som skapas finns i yrken som kan vara insteg på arbetsmarknaden för unga eller för personer som idag har svårt att etablera sig på arbetsmarknaden.

Patrik Andersson

Vd, Business Region Göteborg AB